

ODDÍL 1: Identifikace látky/směsi a společnosti/podniku**1.1 Identifikátor výrobku****Obchodní označení:****HASIT 950 Mauermörtel M5 - Zdicí malta 5 N/mm²****1.2 Příslušná určená použití látky nebo směsi a nedoporučená použití**

Další relevantní informace nejsou k dispozici.

Použití látky / přípravku

Malta - Produkt pro průmyslové, komerční i individuální využití. Po smíchání s vodou je možné následné zpracování do stavebních konstrukcí. Jiné použití se nedoporučuje.

1.3 Podrobné údaje o dodavateli bezpečnostního listu**Identifikace výrobce/dovozce:**HASIT Šumavské vápenice a omítkárny, s.r.o.
Velké Hydčice
34101 Horažďovice
Česko

Tel. +420 (0)376 531 111

Fax +420 (0)376 512 314

hasit@hasit.cz

hasit.cz

Obor poskytující informace:

Bezpečnost výrobku (pracovní dny od 7:00 do 15:00 hod)

Ing. Jaroslav Stulik (Tel: 420 376 531 116 , Mail: jaroslav.stulik@hasit.cz)

1.4 Telefonní číslo pro naléhavé situace

Toxikologické informační středisko: 420 224 919 293

Evropská tísňová linka: 112

ODDÍL 2: Identifikace nebezpečnosti**2.1 Klasifikace látky nebo směsi****Klasifikace v souladu s nařízením (ES) č. 1272/2008**

GHS05 korozivita

Eye Dam. 1 H318 Způsobuje vážné poškození očí.

GHS07

Skin Irrit. 2 H315 Dráždí kůži.

Skin Sens. 1 H317 Může vyvolat alergickou kožní reakci.

Další údaje:

Klasifikace z hlediska působení na kůži a podráždění očí, na základě výsledků studií na zvířatech, viz kapitola 16 literatura[4], [11] a [12].

2.2 Prvky označení**Označování v souladu s nařízením (ES) č. 1272/2008**

Produkt je klasifikován a označen podle nařízení CLP.

(Pokračování na straně 2)

HASIT 950 Mauermörtel M5 - Zdicí malta 5 N/mm²

(Pokračování strany 1)

Piktogramy označující nebezpečí

GHS05 GHS07

Signální slovo

Nebezpečí

Nebezpečné komponenty k etiketování:

Sílinek portlandského cementu

Vápenný hydrát

Údaje o nebezpečnosti

H315 Dráždí kůži.

H318 Způsobuje vážné poškození očí.

H317 Může vyvolat alergickou kožní reakci.

Bezpečnostní pokyny

P102 Uchovávejte mimo dosah dětí.

P261 Zamezte vdechování prachu.

P280 Používejte ochranné rukavice/ochranný oděv/ochranné brýle/obličejový štít.

P305+P351+P338 PŘI ZASAŽENÍ OČÍ: Několik minut opatrně vyplachujte vodou. Vyjměte kontaktní čočky, jsou-li nasazeny a pokud je lze vyjmout snadno. Pokračujte ve vyplachování.

P315 Okamžitě vyhledejte lékařskou pomoc/ošetření.

P302+P352 PŘI STYKU S KŮŽÍ: Omyjte mýdlem a velkým množstvím vody.

P332+P313 Při podráždění kůže: Vyhledejte lékařskou pomoc/ošetření.

P362+P364 Kontaminovaný oděv svlékněte a před opětovným použitím vyperte.

P501 Obsah/Obal při likvidaci umístěte do vhodné nádoby na sběrném místě.

2.3 Další nebezpečnost

Při styku s vodou nebo vlhkem vzniká silně alkalický roztok. Vysoká alkalita mokré malty může způsobit podráždění kůže a očí. Zejména při delším kontaktu (např. kolena v čerstvé maltě) vzniká riziko vážného poškození kůže.

Podíl krystalického oxidu křemičitého je méně než 1%, proto produkt nepodléhá povinnosti označování. Přesto je doporučeno používat při manipulaci s výrobkem respirátor.

Prachové částice mohou podráždit dýchací systém. Časté vdechování většího množství prachu zvyšuje riziko vzniku plicního onemocnění.

Směs je nízkochromátová, nehrozí tedy žádné nebezpečí senzibilizace z chromanu. Po přidání vody je obsah rozpustného chromu (VI) méně než 0,0002% hmotnosti sušiny obsaženého cementu. Předpokladem pro snížení vlivu chromanu je skladování v suchu a dodržení maximální skladovací doby.

Výsledky posouzení PBT a vPvB**PBT:** Nepoužije se.**vPvB:** Nepoužije se.

CZ

(Pokračování na straně 3)

HASIT 950 Mauermörtel M5 - Zdicí malta 5 N/mm²

(Pokračování strany 2)

ODDÍL 3: Složení/informace o složkách

3.1 Chemická charakteristika: Látky

Tento produkt je směsí.

3.2 Chemická charakteristika: Směsi

Popis: Směs anorganických pojiv, plniv a inertních příměsí

Výrobek obsahuje tyto nebezpečné látky:

CAS: 14808-60-7 EINECS: 238-878-4 Reg.nr.: -	Oxid křemičitý, křemenný písek (<1% RCS) Látka, pro kterou jsou stanoveny expoziční limity Společenství pro pracovní prostředí	25-50%
CAS: 1305-62-0 EINECS: 215-137-3 Reg.nr.: 01-2119475151-45-0066	Vápenný hydrát ☠ Eye Dam. 1, H318; ☠ Skin Irrit. 2, H315; STOT SE 3, H335	2,5-10%
CAS: 65997-15-1 EINECS: 266-043-4 Reg.nr.: 02-2119682167-31	Slínek portlandského cementu ☠ Eye Dam. 1, H318; ☠ Skin Irrit. 2, H315; Skin Sens. 1, H317; STOT SE 3, H335	2,5-10%
Jiné látky (>20%):		
CAS: 1317-65-3 EINECS: 215-279-6 Reg.nr.: 01-2119486795-18	Vápenec (Uhličitán vápenatý)	25-50%

Dodatečná upozornění:

Znění uvedených údajů o nebezpečnosti látky je uvedeno v kapitole 16.

ODDÍL 4: Pokyny pro první pomoc

4.1 Popis první pomoci

První pomoc

Všeobecné pokyny:

Pro osoby poskytující první pomoc nejsou nutné žádné speciální osobní ochranné prostředky. Především by se měly vyhnout přímému kontaktu s přípravkem.

Při nadýchání:

Odstranit zdroj prachu a zajistit přívod čerstvého vzduchu nebo přesunout postiženého mimo zasažený prostor. Pokud nepříjemné pocity, kašel nebo trvalé podráždění přetrvává, vyhledejte lékařskou pomoc.

Při styku s kůží:

Zasažené místo omýt vodou a mýdlem. Odstranit potřísněný oděv. Oděv před opětovným použitím vyperte. obuv řádně vyčistěte. Při neodeznávajícím podráždění pokožky je nutno vyhledat lékaře.

Při zasažení očí:

Neprotírejte si oči, protože další poškození může být způsobeno mechanickým namáháním. Pokud je to nutné, odstraňte kontaktní čočky a ihned vyplachujte oči vodou nebo izotonickým očním roztokem (např 0,9% NaCl) po dobu nejméně 20 minut. Vyhledejte odbornou pomoc očního lékaře

(Pokračování na straně 4)

HASIT 950 Mauermörtel M5 - Zdicí malta 5 N/mm²

(Pokračování strany 3)

Při požití:

Nevyvolávejte zvracení. Pokud je pacient při vědomí, vypláchnout ústa vodou a vypít větší množství vody. Vyhledejte pomoc lékaře nebo toxikologického centra.

4.2 Nejdůležitější akutní a opožděné symptomy a účinky

Příznaky a účinky jsou popsány v kapitola 2 a 11.

Přímé zasažení očí produktem může způsobit závažné a případně i trvalé poškození.

Produkt může mít i v suchém stavu při dlouhodobém styku dráždivý účinek na vlhkou pokožku. Kontakt s vlhkou kůží může způsobit podráždění, dermatitidu nebo jiné vážné poškození.

4.3 Pokyn týkající se okamžité lékařské pomoci a zvláštního ošetření

Při konzultaci s lékařem předložte tento bezpečnostní list.

ODDÍL 5: Opatření pro hašení požáru**5.1 Hasiva****Vhodná hasiva:**

Směs je nehořlavá jak v dodaném stavu tak po smísení. Hasící prostředky je nutné přizpůsobit podmínkám v okolí.

5.2 Zvláštní nebezpečnost vyplývající z látky nebo směsi

Tento produkt není hořlavý ani výbušný a neoxiduje jiné materiály. V případě požáru se mohou uvolňovat anorganické prachy. Zamezit vytváření prachu. Alkalická reakce s vodou.

5.3 Pokyny pro hasiče

Nejsou nutná žádná zvláštní opatření. Mblidhni ujin e ndotur të zjarrfikëses mënjane, nuk duhet të hyjë në ujërat e zeza. Kontaminovanou vodu odděleně sbírat, voda nesmí vniknout do kanalizace. Pevné zbytky po požáru a kontaminovaná hasící voda se musí zlikvidovat podle platných úředních předpisů.

ODDÍL 6: Opatření v případě náhodného úniku**6.1 Opatření na ochranu osob, ochranné prostředky a nouzové postupy**

Zamezit vytváření prachu. Zabraňte zasažení očí, styku s pokožkou a vdechnutí. Informace o expozičních limitech a použití osobních ochranných prostředků (bod 8).

6.2 Opatření na ochranu životního prostředí

Nesmí uniknout do povrchové vody, únik by způsobil nárůst pH. Při pH vyšší než 9 již dochází k poškození ekotoxikologické rovnováhy. Národní předpisy pro odpadní a podzemní vody je nutné dodržet.

6.3 Metody a materiál pro omezení úniku a pro čištění

Rozsypaný materiál zachyťte pokud možno v suchém stavu. Zamezte vytváření prachu. Chcete-li vyčistit suchý zbytek průmyslovým vysavačem, použijte přístroj alespoň třídy M (DIN EN 60335-2-69). Nepoužívejte suché metení. Nikdy nepoužívejte stlačený vzduch k čištění. Pokud při suchém čištění vzniká prach, je nutné používat osobní ochranné pomůcky. Vyvarujte se vdechování prachu a kontaktu s kůží. Zachycený materiál odstranit podle předpisů.

Rozmíchanou maltu nechat vytvrdnout a zlikvidovat (viz kapitola 13.1).

6.4 Odkaz na jiné oddíly

Informace o bezpečném zacházení viz kapitola 7.

Informace o osobní ochranné výstroji viz kapitola 8.

(Pokračování na straně 5)

HASIT 950 Mauermörtel M5 - Zdicí malta 5 N/mm²

Informace k odstranění viz kapitola 13.

(Pokračování strany 4)

ODDÍL 7: Zacházení a skladování

7.1 Opatření pro bezpečné zacházení

Na pracovišti zabezpečit dobré větrání a odsávání. Zamezit vytváření prachu. Zamezit styku s pokožkou a zrakem. Nosit osobní ochranný oděv. Zajistěte možnost umytí/vodu k vypláchnutí očí a omytí kůže. S produktem by neměly manipulovat osoby, které jsou náchylné k onemocněním kůže nebo k alergickým reakcím. Během práce nejíst, nepít, nekouřit, nešňupat.

Nepožívejte přípravek po prošlé době skladovatelnosti, neboť účinek obsaženého redukčního činidla klesá a obsah rozpustného chromu (VI) může být vyšší než hodnota, která je uvedená v sekci 2.3 limitu. V těchto případech se může vyvinout alergická chemická dermatitida vlivem delšího styku s ve vodě rozpustným chromanem obsaženým v přípravku.

Upozornění k ochraně před ohněm a explozí:

Nejsou nutná žádná zvláštní opatření.

7.2 Podmínky pro bezpečné skladování látek a směsí včetně neslučitelných látek a směsí

Pokyny pro skladování:

Požadavky na skladovací prostory a nádoby:

Uchovávejte mimo dosah dětí. Uskladnit v dobře uzavřených nádobách v suchu a chladu. Nepoužít nádrže z lehkých kovů.

Upozornění k hromadnému skladování:

Uskladnit odděleně od potravin, nápojů a krmiv.

Další údaje k podmínkám skladování:

Skladujte v suchu. Zabraňte styku s vodou a vlhkostí. Vždy uchovávejte v původním obalu. Nesprávné skladování (zvlhnutí), nebo překročení maximální doby skladovatelnosti může zvýšit nepříznivé účinky obsaženého chromanu (viz bod 7.1).

Doba použitelnosti:

Doba použitelnosti (suché, až 20 °C): Viz podrobnosti na obalu.

Skladovací třída: 13

7.3 Specifické konečné / specifická konečná použití

Další relevantní informace nejsou k dispozici.

ODDÍL 8: Omezování expozice / osobní ochranné prostředky

8.1 Kontrolní parametry

Kontrolní parametry:

14808-60-7 Oxid křemičitý, křemenný písek (<1% RCS)

MAK (DE)	Dlouhodobá hodnota: 0,15 A mg/m ³ 24; Y; DFG
----------	--

1305-62-0 Vápenný hydrát

NPK (CZ)	Krátkodobá hodnota: 4 mg/m ³ Dlouhodobá hodnota: 2 mg/m ³
IOELV (EU)	Dlouhodobá hodnota: 5 mg/m ³

(Pokračování na straně 6)

HASIT 950 Mauermörtel M5 - Zdicí malta 5 N/mm²

(Pokračování strany 5)

AGW (DE)	Dlouhodobá hodnota: 1E mg/m ³ 2(l);Y, EU, DFG	
REACH (DE)	Krátkodobá hodnota: 4 A mg/m ³ Dlouhodobá hodnota: 1 A mg/m ³ DFG 1/2003	
TRGS 900 (DE)	Dlouhodobá hodnota: 1 E mg/m ³ Y	
65997-15-1 Slínek portlandského cementu		
AGW (DE)	Dlouhodobá hodnota: 5 E mg/m ³ DFG	
DNEL		
1305-62-0 Vápenný hydrát		
Inhalováním	DNEL (8h)	1 mg/m ³ (Pracovník)
	DNEL (15min.)	4 mg/m ³ (Pracovník)
Dodatečné expoziční mezní hodnoty na nebezpečí, která mohou nastat při zpracování:		
Složky s obecným limitem prachu		
MAK (TRGS 900) (DE)	Krátkodobá hodnota: 6 A 20 E mg/m ³ Dlouhodobá hodnota: 1,25 A 10 E mg/m ³ A - IFA 6068 (2003) E - IFA 7284 (2003)	

A - Respirabilní frakce E - Vdechovaná frakce (DIN EN 481)

Další upozornění:

Jako podklad sloužily při zhotovení platné listiny.

8.2 Omezování expozice**8.2.1. Osobní ochranné prostředky****Všeobecná ochranná a hygienická opatření:**

Uskladnit odděleně od potravin, nápojů a krmiv. Odstranit potřísněný oděv a důkladně vyperte před dalším použitím. Před přestávkami a po práci umýt ruce. Zamezit styku s pokožkou a zrakem. Během práce nejíst, nepít, nekouřit, nešňupat. Preventivní ochrana pokožky masť. Na pracovišti musí být zajištěna možnost omytí pokožky.

Ochrana dýchacích orgánů:

Filtr jemných částic (FFP2 podle EN 149)

Dodržování limitů prachu je i při účinných technických opatření, jako je například lokální ventilace, nutno zajistit. Pokud existuje riziko překročení limitů expozice, např. práce se suchým produktem nebo nástřik na stěnu, musí být použit vhodný respirátor.

Ochrana rukou:

Chemicky odolné ochranné rukavice dle EN 374

Vodotěsné a otěruvzdorné ochranné rukavice s označením CE. Kožené rukavice nejsou vhodné díky své propustnosti vůči chromátovým sloučeninám.

(Pokračování na straně 7)

HASIT 950 Mauermörtel M5 - Zdicí malta 5 N/mm²

(Pokračování strany 6)

Materiál rukavic:

Při přípravě a zpracování směsi je nutné použít rukavice odolné proti chem. látkám(kat. III). Studie ukázaly, že bavlněné rukavice s nitrilovou směsí (tloušťka vrstvy asi 0,15 mm) zajišťují odpovídající ochranu po dobu 480 min. Vlhké rukavice je nutné vyměnit. Připravte nové rukavice k výměně.

Doba průniku materiálem rukavic:

Je nutno u výrobce rukavic zjistit a dodržovat přesné časy průniku materiálem ochranných rukavic.

Pro trvalý kontakt jsou vhodné rukavice z následujícího materiálu:

Rukavice ze nitrilkaučuk

Doporučená tloušťka materiálu: $\geq 0,15\text{mm}$

Nevhodné jsou rukavice z následujícího materiálu:

Kožené rukavice

Ochrana očí:

Ochranu před prachem nebo zasažením očí zajišťí těsně uzavřené ochranné brýle dle EN 166.

Ochrana kůže:

Ochranný nepromokavý oděv a obuv s uzavřenými rukávy. Při kontaktu s čerstvou maltou je doporučený také vodotěsný oděv. Ujistěte se, že žádná čerstvá malta nepronikla shora do boty.

Opatření k řízení rizik:

Zaškolením obsluhy ve správném používání osobních ochranných prostředků je zajištěna požadovaná úroveň efektivity.

8.2.2. Technická opatření

Ke snížení úniků prachu z uzavřených systémů (např. silo s dopravníkem) z omítacích strojů nebo z kontinuálních míchaček se používají speciální přídavná zařízení pro zachycení prachu.

8.2.3. Omezení a kontrola expozice životního prostředí.

Nesmí uniknout do povrchové vody, únik by způsobil nárůst pH. Při pH vyšší než 9 již dochází k poškození ekotoxikologické rovnováhy. Národní předpisy pro odpadní a podzemní vody je nutné dodržet.

ODDÍL 9: Fyzikální a chemické vlastnosti

9.1 Informace o základních fyzikálních a chemických vlastnostech**Všeobecné údaje****Vzhled:**

Skupenství:

Prášek

Barva:

Šedá

Zápach (vůně):

Bez zápachu

Hodnota pH při 20 °C:

11,5 - 13

Nasycený roztok ve vodě

Změna stavu

Teplota (rozmezí teplot) tání:

> 1300 °C

(Pokračování na straně 8)

HASIT 950 Mauermörtel M5 - Zdicí malta 5 N/mm²

(Pokračování strany 7)

Teplota (rozmezí teplot) varu:	Nedá se použít.
Bod vzplanutí:	Nedá se použít.
Zápalnost (tuhé, plynné skupenství):	Látka se nedá zapálit.
Zápalná teplota:	
Teplota rozkladu:	>825 °C v CaO a CO ₂
Samozápalnost:	Produkt není samozápalný.
Nebezpečí exploze:	U produktu nehrozí nebezpečí exploze.
Hustota:	Není určena.
Hustota sypatelnosti při 20 °C:	1400 - 1600 kg/m ³
Rozpustnost ve / směsitelnost s vodě:	Nepatrně rozpustná
Obsah ředidel:	
Organická ředidla:	0,0 %
Obsah netěkavých složek:	100,0 %
9.2 Další informace	Další relevantní informace nejsou k dispozici.

ODDÍL 10: Stálost a reaktivita

10.1 Reaktivita

Při styku s vodou vykazuje zásaditou reakci. Po smísení s vodou dochází k reakci, kde produkt ztuhne a vytvoří pevnou hmotu, která pak nereaguje s prostředím.

10.2 Chemická stabilita Produkt je stabilní, pokud je správně a v suchu uložen.

Termický rozklad / Podmínky, kterých je nutno se vyvarovat:

Nedochází k rozkladu při doporučeném způsobu použití.

10.3 Možnost nebezpečných reakcí Žádné nebezpečné reakce nejsou známy (viz 10.5).

10.4 Podmínky, kterým je třeba zabránit

Zabraňte kontaminaci vodou a vlhkostí při skladování (zásaditá reakce s vlhkostí a vytvrzení).

10.5 Neslučitelné materiály

Reaguje exotermicky s kyselinami, vlhký výrobek je alkalický a reaguje s kyselinami amonných solí a některých kovů, např. hliník, zinek, mosaz. Reakcí s obecnými kovy vzniká vodík.

10.6 Nebezpečné produkty rozkladu

Nedochází k rozkladu při doporučeném způsobu skladování a zacházení.

Doba použitelnosti:

Doba použitelnosti (suché, až 20 °C): Viz podrobnosti na obalu.

Další údaje:

Směs je nízkochromátová. Po přidání vody tvoří obsah rozpustného chromu (VI) 2 mg / kg sušiny. Podmínka pro udržení nízké hladiny chromanů je správné a suché uložení a dodržování maximální doby skladování.

CZ

(Pokračování na straně 9)

HASIT 950 Mauermörtel M5 - Zdicí malta 5 N/mm²

(Pokračování strany 8)

ODDÍL 11: Toxikologické informace

11.1 Informace o toxikologických účincích

Produkt nebyl testován. informace jsou odvozené od vlastností jednotlivých složek.

Akutní toxicita:

Na základě dostupných údajů nejsou kritéria pro klasifikaci splněna.

Zařazení relevantní hodnoty LD/LC 50:

1317-65-3 Vápenec (Uhličitán vápenatý)

Orálně	LD50	6450 mg/kg (Krysa) (RTECS Data)
--------	------	---------------------------------

1305-62-0 Vápenný hydrát

Orálně	LD50	7340 mg/kg (Krysa) (OECD 425)
--------	------	-------------------------------

		>2500 mg/kg (Králík) (OECD 402)
--	--	---------------------------------

Pokožkou	LD50	>2500 mg/kg (Králík) (OECD 402)
----------	------	---------------------------------

65997-15-1 Slínek portlandského cementu

Orálně	LD50	>2000 mg/kg (Myš)
--------	------	-------------------

Ve studiích na zvířatech s cementovým prachem nebyla pozorována žádná akutní toxicita. Na základě dostupných údajů nejsou splněna kritéria pro klasifikaci.

Pokožkou	LD0 (no lethality)	2000 mg/kg (Králík) (Limit test 24h [4])
----------	--------------------	--

Na základě dostupných údajů nejsou splněna kritéria pro klasifikaci.

Inhalováním	LD0 (no lethality)	5 mg/m ³ (Krysa) (Limit test [10])
-------------	--------------------	---

Na základě dostupných údajů nejsou splněna kritéria pro klasifikaci.

Primární dráždivé účinky:

Na kůži:

Cement má dráždivý účinek na kůži a sliznice. Při styku vlhké pokožky se suchým cementem, nebo při styku s vlhkým nebo mokřím cementem může dojít k různým dráždivým a zánětlivým kožním reakcím, např. zarudnutí a popraskání kůže. Delší kontakt v kombinaci s oděry může způsobit vážné poškození kůže, viz 16 Literatura [4] sekce.

Hydroxid vápenatý dráždí pokožku (in vivo, králík). Jako výsledek studií hydroxidu vápenatého je klasifikace dráždivý pro pokožku (H315 - Dráždí kůži).

Dráždí kůži.

Na zrak:

Zkušební testy slínku portlandského cementu vykazovaly různý stupeň vlivu na rohovku. Vypočtený "index podráždění" je 128. Přímý kontakt s cementem může způsobit mechanické podráždění a zánět rohovky. Přímý kontakt s větším množstvím suchého nebo mokrého cementu může způsobit účinky v rozmezí od mírného podráždění očí až do vážného poškození a slepoty, viz oddíl 16 Literatura [11] a [12].

V důsledku studií (in vivo, králík), hydroxid vápenatý může způsobit vážné poškození očí (H318 - Způsobuje vážné poškození očí).

Způsobuje vážné poškození očí.

Senzibilizace:

Může vyvolat alergickou kožní reakci.

(Pokračování na straně 10)

HASIT 950 Mauermörtel M5 - Zdicí malta 5 N/mm²

(Pokračování strany 9)

Subchronická - chronická toxicita:

Dlouhodobý kontakt může způsobit vysušení nebo vážné poškození kůže.

Někteří jedinci mohou dostat po kontaktu s mokřým cementem ekzém. To může být buď vyvoláno buď změnou pH (iritační kontaktní dermatitida) nebo imunologickou reakcí na Cr (VI) (alergická kontaktní dermatitida), viz část 16 Literatura [5], a [13].

Mutagenita v zárodečných buňkách:

Na základě dostupných údajů nejsou kritéria pro klasifikaci splněna.

Karcinogenita:

Na základě dostupných údajů nejsou kritéria pro klasifikaci splněna.

Toxicita pro reprodukci:

Na základě dostupných údajů nejsou kritéria pro klasifikaci splněna.

Toxicita pro specifické cílové orgány - jednorázová expozice (STOT SE):

Expozice cementového prachu může způsobit podráždění dýchacích cest. Kašel, kýchání, a dušnost, může být důsledkem, pokud vystavení překročí mezní hodnoty pracovní expozice, viz § 16 Literatura [1].

Hydroxid vápenatý dráždí dýchací ústrojí (STOT SE 3 / H335 - Může způsobit podráždění dýchacích cest).

Toxicita pro specifické cílové orgány - opakovaná expozice (STOT RE):

Dlouhodobá expozice dýchatelného prachu nad mezními hodnotami expozice na pracovišti může mít za následek kašel, dušnost a chronické obstrukční změny na dýchacích cestách. Při nízkých koncentracích, nebyly pozorovány žádné trvalé následky, viz kapitola 16 literatury [17]. Na základě dostupných údajů nejsou kritéria pro klasifikaci splněna.

Cement může zhoršit již existující kožní, oční a dýchací onemocnění, např s rozedmu plic nebo astma.

Časté vdechování většího množství prachu zvyšuje riziko vzniku plicního onemocnění.

Nebezpečnost při vdechnutí:

Na základě dostupných údajů nejsou kritéria pro klasifikaci splněna.

11.2 Praktické zkušenosti

Další relevantní informace nejsou k dispozici.

11.3 Obecné komentáře

Viz kapitola 16 (literatura).

ODDÍL 12: Ekologické informace

12.1 Toxicita Produkt nebyl testován. informace jsou odvozené od vlastností jednotlivých složek.

Aquatická toxicita:**1317-65-3 Vápenec (Uhlíčan vápenatý)**

LC50 (96h)	>100 mg/l (Pstruh duhový - oncorhynchus mykiss) (OECD 203)
LC50 (48h)	>100 mg/l (Vodní blecha - daphnia magna) (OECD 202)
EC50	>14 mg/l (Řasa - desmodesmus subspicatus) (OECD 201)
	>1000 mg/l (Aktivovaný kal) (OECD 209)

1305-62-0 Vápenný hydrát

LC50 (96h seawater)	457 mg/l (Ryba)
	158 mg/l (Bezobratlí - invertebrate)
LC50 (96h freshwater)	33,884 mg/l (Africký sumec - clarias gariepinus)

(Pokračování na straně 11)

HASIT 950 Mauermörtel M5 - Zdicí malta 5 N/mm²

(Pokračování strany 10)

EC50 (48h)	50,6 mg/l (Ryba)
EC50 (72h)	49,1 mg/l (Bezobratlí - invertebrate)
	184,57 mg/l (Řasa)
65997-15-1 Slínek portlandského cementu	
LC50	- mg/l (Vodní blecha - daphnia magna) (low effect [6,8])
	- mg/l (Řasa - selenastrum coli) (low effect [7,8])
	- mg/l (Sedimenty) (low effect [9])

12.2 Perzistence a rozložitelnost

Anorganický výrobek, který není vyloučitelný z vody biologickou čisticí metodou.

12.3 Bioakumulační potenciál

V organismech se neusazuje.

12.4 Mobilita v půdě

Nepatrně rozpustná

Ekotoxické účinky:

Pouze zvyšování hodnoty pH při aplikaci velkého množství.

1305-62-0 Vápenný hydrát

NOEC (72h)	48 mg/l (Řasa)
NOEC (14d)	32 mg/l (Bezobratlí - invertebrate)
NOEC (21d)	1080 mg/kg (Rostliny obecně)
NOEC (96h)	56 mg/l (Paví oko - poecilia reticulata)
EC10/LC10 (NOEC)	12000 mg/kg (Půdní mikroorganismy)
	2000 mg/kg (Půdní makroorganismy)

Reakce v čistírnách:

Další relevantní informace nejsou k dispozici.

Způsob testu Účinná koncentrace Metoda Zhodnocení

Další relevantní informace nejsou k dispozici.

Poznámka:

Ekotoxikologické testy s portlandským cementem na Daphnia magna (US EPA, 1994a, viz kapitola 16 Literatura [6]) a Selenastrum Coli (US EPA, 1993, viz bod 16 literatura [7]) ukázaly malý toxikologický účinek. Z tohoto důvodu, LC50 a hodnoty EC50 nebylo možné určit, viz bod 16 literaturu [8]. Tam také nebyly nalezeny žádné toxické účinky na usazeniny, viz kapitola 16 literaturu [9]. Přidání velkého množství cementu ve vodě může způsobit zvýšení pH, a proto je toxický pro vodní organismy za zvláštních okolností.

Další ekologické údaje:**Všeobecná upozornění:**

Třída ohrožení vody 1 (Samozařazení): Slabé ohrožení vody

Nesmí se dostat nezředěný nebo ve větším množství do spodní vody, povrchových vod nebo kanalizace.

12.5 Výsledky posouzení PBT a vPvB**PBT:** Nepoužije se.**vPvB:** Nepoužije se.**12.6 Jiné nepříznivé účinky**

Další relevantní informace nejsou k dispozici.

(Pokračování na straně 12)

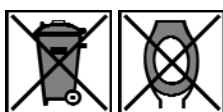
HASIT 950 Mauermörtel M5 - Zdicí malta 5 N/mm²

(Pokračování strany 11)

Literatura

Viz kapitola 16 (literatura).

ODDÍL 13: Pokyny pro odstraňování

13.1 Metody nakládání s odpady**Doporučení:**

Nesmí se odstraňovat společně s odpady z domácnosti. Nepřipustit únik do kanalizace.

Zachyt'te suché, skladujte v označených nádobách, a pokud je to možné, s ohledem na maximální dobu pro ukládání nebo mix zbytkové množství, přičemž se zabrání jakémukoliv kontaktu s pokožkou a expozice prachu s vodou. Nechte ztuhnout vlhké výrobky nebo Produktschlämme a zlikvidujte po vytvrzení v souladu s místními zákony a předpisy.

Evropský katalog odpadů

16 03 03*	Anorganické odpady obsahující nebezpečné látky
17 09 04	Smíšené stavební a demoliční odpady neuvedené pod položkami 17 09 01, 17 09 02 a 17 09 03
15 01 01	Papírové a lepenkové obaly

16 03 03 pro zbytkové množství nezpracovaného produktu

17 09 04 pro smíšený s vodou a vytvrzený produkt

15 01 01 pro prázdné obaly

13.2 Kontaminované obaly**Doporučení:**

Odstranění podle příslušných předpisů.

Obaly neobsahující zbytky produktu předejte k recyklaci.

ODDÍL 14: Informace pro přepravu

14.1 UN číslo

ADR, ADN, IMDG, IATA

Není relevantní

14.2 Oficiální (OSN) pojmenování pro přepravu

ADR, ADN, IMDG, IATA

Není relevantní

14.3 Třída/třídy nebezpečnosti pro přepravu

ADR, ADN, IMDG, IATA

třída

Není relevantní

14.4 Obalová skupina

ADR, IMDG, IATA

Není relevantní

(Pokračování na straně 13)

Bezpečnostní list
podle 1907/2006/ES, Článek 31

Datum vydání: 04.02.2016

Číslo verze 1

Revize: 04.02.2016

HASIT 950 Mauermörtel M5 - Zdicí malta 5 N/mm²

(Pokračování strany 12)

14.5 Nebezpečnost pro životní prostředí

Látka znečišťující moře: Ne

14.6 Zvláštní bezpečnostní opatření pro uživatele

Není relevantní

14.7 Hromadná přeprava podle přílohy II úmluvy MARPOL a předpisu IBC

Není relevantní

UN "Model Regulation":

Není relevantní

ODDÍL 15: Informace o předpisech

15.1 Předpisy týkající se bezpečnosti, zdraví a životního prostředí/specifické právní předpisy týkající se látky nebo směsi

Rady 2012/18/EU

Nebezpečné látky jmenovitě uvedené - PŘÍLOHA I :

Žádná z obsažených látek není na seznamu.

Národní předpisy:**Biocidní přípravek účinné látky (98/8/EG):**

Žádná z obsažených látek není na seznamu.

Stupeň ohrožení vody:

VOT 1 (Samozažazení): Slabě ohrožující vodní zdroje.

Jiná ustanovení, omezení a zákazy:

- REACH Nařízení ES 1907/2006 (REACH), příloha XVII číslo 47 (chrom VI - připojeno)
- Nařízení o Evropském katalogu odpadů (Právní předpisy o odpadech)
- Technical Rules for Hazardous Substances 900 - Workplace exposure limits (TRGS 900, Germany)

15.2 Posouzení chemické bezpečnosti

Posouzení chemické bezpečnosti nebylo provedeno.

ODDÍL 16: Další informace

Odůvodnění změn:

* Údaje byly oproti předešlé verzi změněny.

Relevantní věty

H315 Dráždí kůži.

H317 Může vyvolat alergickou kožní reakci.

H318 Způsobuje vážné poškození očí.

H335 Může způsobit podráždění dýchacích cest.

Pokyny k návodu:

Další školení pro činnosti zahrnující nakládání s nebezpečnými látkami nejsou nutné.

Literatura

[1] Portland Cement Dust-Hazard assessment document EH75/7, UK Health and Safety Executive, 2006: <http://www.hse.gov.uk/pubns/web/portlandcement.pdf>.

[2] Technische Regel für Gefahrstoffe „Arbeitsplatzgrenzwerte“, 2009, GMBI Nr.29 S.605.

(Pokračování na straně 14)

HASIT 950 Mauermörtel M5 - Zdicí malta 5 N/mm²

(Pokračování strany 13)

- [3] MEASE 1.02.01 Exposure assessment tool for metals and inorganic substances, EBRC Consulting GmbH für Eurometaux, 2010
- [4] Observations on the effects of skin irritation caused by cement, Kietzman et al, Dermatosen, 47, 5, 184-189 (1999).
- [5] Epidemiological assessment of the occurrence of allergic dermatitis in workers in the construction industry related to the content of Cr (VI) in cement, NIOH, Page 11, 2003.
- [6] U.S. EPA, Short-term Methods for Estimating the Chronic Toxicity of Effluents and Receiving Waters to Freshwater Organisms, 3rd ed. EPA/600/7-91/002, Environmental Monitoring and Support Laboratory, U.S. EPA, Cincinnati, OH (1994a).
- [7] U.S. EPA, Methods for Measuring the Acute Toxicity of Effluents and Receiving Waters to Freshwater and Marine Organisms, 4th ed. EPA/600/4-90/027F, Environmental Monitoring and Support Laboratory, U.S. EPA, Cincinnati, OH (1993).
- [8] Environmental Impact of Construction and Repair Materials on Surface and Ground Waters. Summary of Methodology, Laboratory Results, and Model Development. NCHRP report 448, National Academy Press, Washington, D.C., 2001.
- [9] Final report Sediment Phase Toxicity Test Results with *Corophium volutator* for Portland clinker prepared for Norcem A.S. by AnalyCen Ecotox AS, 2007.
- [10] TNO report V8801/02, An acute (4-hour) inhalation toxicity study with Portland Cement Clinker CLP/GHS 03-2010-fine in rats, August 2010.
- [11] TNO report V8815/09, Evaluation of eye irritation potential of cement clinker G in vitro using the isolated chicken eye test, April 2010.
- [12] TNO report V8815/10, Evaluation of eye irritation potential of cement clinker W in vitro using the isolated chicken eye test, April 2010.
- [13] European Commission's Scientific Committee on Toxicology, Ecotoxicology and the Environment (SCTEE) opinion of the risks to health from Cr (VI) in cement (European Commission, 2002): http://ec.europa.eu/health/archive/ph_risk/committees/sct/documents/out158_en.pdf.
- [14] Investigation of the cytotoxic and proinflammatory effects of cement dusts in rat alveolar macrophages, Van Berlo et al, Chem. Res. Toxicol., 2009 Sept; 22(9):1548-58
- [15] Cytotoxicity and genotoxicity of cement dusts in A549 human epithelial lung cells in vitro; Gminski et al, Abstract DGPT conference Mainz, 2008.
- [16] Comments on a recommendation from the American Conference of governmental industrial Hygienists to change the threshold limit value for Portland cement, Patrick A. Hessel and John F. Gamble, EpiLung Consulting, June 2008.
- [17] Prospective monitoring of exposure and lung function among cement workers, Interim report of the study after the data collection of Phase I-II 2006-2010, H. Notø, H. Kjuus, M. Skogstad and K.-C. Nordby, National Institute of Occupational Health, Oslo, Norway, March 2010.
- [18] Anonymous, 2006: Tolerable upper intake levels for vitamins and minerals Scientific Committee on Food, European Food Safety Authority, ISBN: 92-9199-014-0 [SCF document]
- [19] Anonymous, 2008: Recommendation from the Scientific Committee on Occupational Exposure Limits (SCOEL) for calcium oxide (CaO) and calcium dihydroxide (Ca(OH)₂), European Commission, DG Employment, Social Affairs and Equal Opportunities, SCOEL/SUM/137 February 2008

Obor, vydávající bezpečnostní list:

Bezpečnost výrobku (+43/(0)5522-41646-0 / klaus.ritter@fixit-gruppe.com)

Poradce:

Dr. Klaus Ritter

Zkratky a akronymy:

RID: Règlement international concernant le transport des marchandises dangereuses par chemin de fer (Regulations Concerning the International Transport of Dangerous Goods by Rail)

ICAO: International Civil Aviation Organisation

MAK: Maximale Arbeitsplatz-Konzentration (maximum concentration of a chemical substance in the workplace, Austria/Germany)

PBT: persistent, bioaccumulative and toxic properties

(Pokračování na straně 15)

Bezpečnostní list
podle 1907/2006/ES, Článek 31

Datum vydání: 04.02.2016

Číslo verze 1

Revize: 04.02.2016

HASIT 950 Mauermörtel M5 - Zdicí malta 5 N/mm²

(Pokračování strany 14)

vPvB: very persistent, bioaccumulative properties

ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)

IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods

IATA: International Air Transport Association

GHS: Globally Harmonised System of Classification and Labelling of Chemicals

EINECS: European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances

ELINCS: European List of Notified Chemical Substances

CAS: Chemical Abstracts Service (division of the American Chemical Society)

DNEL: Derived No-Effect Level (REACH)

LC50: Lethal concentration, 50 percent

LD50: Lethal dose, 50 percent

PBT: Persistent, Bioaccumulative and Toxic

vPvB: very Persistent and very Bioaccumulative

Skin Irrit. 2: Skin corrosion/irritation, Hazard Category 2

Eye Dam. 1: Serious eye damage/eye irritation, Hazard Category 1

Skin Sens. 1: Sensitisation - Skin, Hazard Category 1

STOT SE 3: Specific target organ toxicity - Single exposure, Hazard Category 3

Další informace:

Informace uvedené v tomto bezpečnostním listu vycházejí ze současného stavu znalostí. Neposkytují žádnou záruku kvality výrobku. Všichni spotřebitelé našich výrobků musí dodržovat platné předpisy a to i ty, které v tomto dokumentu uvedeny nejsou.

CZ